

BÆREKRAFTSRAPPORTERING – NYE LOVREGLER

NOU 2023:15 gjennomfører EU-direktivet om bærekraftsrapportering (CSRD)

EU-direktivet om bærekraftsrapportering (Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD) trådte i kraft i EU 5. januar 2023. Medlemslandene har frist til 6. juli 2024 på å gjennomføre direktivet i nasjonal lovgivning. I Norge er det Verdipapirlovutvalget som har fått i oppdrag å utrede direktivteksten og komme med et lovforslag. Dette arbeidet ble lagt frem 22. mai 2023 med høringsfrist 4. september 2023. Det er ventet en lovproposisjon til Stortinget mot slutten av 2023 eller tidlig 2024, med forventning om at lovreglene blir vedtatt første halvår 2024. Direktivet erstatter nåværende direktiv om ikke-finansiell rapportering (NFRD) som i sin helhet er tatt inn i norsk lov via Regnskapsloven § 3-3c.

Virkeområdet for de nye rapporteringskravene

Etter endringene med CSRD utvides kretsen av foretak som skal rapportere om bærekraft betydelig. Først og fremst endres virkeområdet for store unoterte foretak sammenlignet med dagens rapportering etter regnskapsloven §3-3c.

Kategorier av foretak etter størrelse

Det foreslås at alle store foretak får rapporteringsplikt. Store foretak defineres annerledes enn i gjeldende regnskapslov. I tillegg får alle noterte små og mellomstore foretak rapporteringsplikt. Noterte mikroforetak unntas.

Små og mellomstore unoterte foretak pålegges ikke rapporteringsplikt. Dette gjelder også unoterte små og mellomstore banker og forsikringsforetak.

Størrelsesgrensene er beskrevet nedenfor. Noterte foretak er foretak som har verdipapirer (aksjer, grunnfondsbevis eller obligasjoner) notert på regulert marked i EØS. I Norge er Oslo Børs hovedliste og Euronext Expand, regulerte markeder. Euronext Growth er ikke regulert marked.

Størrelseskriteriene/terskelverdiene er lik for konsern og selskapsregnskap med mindre annet fremgår eksplisitt.

Morselskap i store konsern (store konsern vurderes iht. de foreslåtte terskelverdiene for store foretak) skal utarbeide konsolidert bærekraftsrapportering for konsernet. Morselskap i konsern hvor minst ett av selskapene i konsernet er foretak av allmenn interesse, skal som hovedregel følge reglene for store foretak. Morselskap som utarbeider konsolidert bærekraftsrapportering, er fritatt fra å utarbeide individuell bærekraftsrapportering. Morselskap i små eller mellomstore konsern kan velge om de vil utarbeide konsolidert bærekraftsrapportering for konsernet eller individuell bærekraftsrapportering.

Datterforetak har ikke rapporteringsplikt dersom morforetaket rapporterer på konsernnivå (dette gjelder ikke for datterselskap som selv er stort foretak og er notert på et regulert marked i EØS).

I gjeldende regnskapslov består store foretak hovedsakelig av allmennaksjeselskaper og noterte foretak. Etter forslaget foreslås terskelverdier for balanse, salgsinntekter og årsverk for fastsettelse av store foretak, se nærmere nedenfor. I tillegg foreslår utvalget å definere foretak av allmenn interesse i regnskapsloven. Foretak av allmenn interesse skal følge reglene for store foretak uavhengig av terskelverdier, med mindre annet er fastsatt.

Utvalget foreslår å beholde den gjeldende definisjonen av små foretak i regnskapsloven.

Verdipapirlovutvalget foreslår nye definisjoner av foretak og konsern etter størrelse for både store, mellomstore og mikroforetak. Dette er de foreslåtte grensene for alle størrelsene av foretak:

Etter forslaget er store foretak angitt som foretak som overskrider grensene for to av følgende tre vilkår:

- Balansesum 160 millioner kroner
- Salgsinntekter 320 millioner kroner
- Ansatte 250 (årsverk)

Små foretak er fortsatt definert som foretak som ikke overskrider to av følgende tre vilkår:

- Balansesum 35 millioner kroner
- Salgsinntekter 70 millioner kroner
- Ansatte 50 (årsverk)

Mikroforetak er foretak som ikke overskrider to av følgende tre vilkår:

- Balansesum 2,8 millioner kroner
- Salgsinntekter 5,6 millioner kroner
- Ansatte 10 (årsverk)

Mellomstore foretak er foretak som hverken faller inn under definisjonen for store eller små foretak.

Foretakstype som omfattes

Foretakstype som foreslås omfattet av rapporteringsplikten iht. minimumskravene i CSRD, er selskaper med begrenset ansvar og andre selskaper der alle deltakerne har begrenset ansvar, ikke alle foretakstyper som per i dag er regnskapspliktige etter regnskapsloven (herunder samvirkeforetak og stiftelser). Følgende foretakstyper skal omfattes: AS, ASA, bank, kredittforetak og forsikringsforetak. I tillegg vil rapporteringsplikten gjelde for følgende selskaper hvis alle deltakerne som har ubegrenset ansvar er selskaper med begrenset ansvar:

Selskap som definert i selskapsloven § 1-2 første ledd bokstav a, med unntak av

- interkommunale selskaper

selskap som ikke er partrederi og som i året har hatt mindre enn fem millioner kroner i salgsinntekt og et gjennomsnittlig antall ansatte færre enn fem årsverk dersom antallet deltakere ikke overstiger fem og ingen av deltakerne er juridisk person med begrenset ansvar

Trinnvis innføring av rapporteringskravene

Plikten til å utarbeide bærekraftsrapportering foreslås innført trinnvist i tråd med CSRD. Dette innebærer at de nye reglene først gjøres gjeldende for store foretak av allmenn interesse. Som foretak av allmenn interesse regnes noterte foretak (regnskapspliktige som har utstedt omsettelige verdipapirer som er tatt opp til handel på et regulert marked i EØS), banker, kredittforetak og forsikringsforetak.

- Regnskapsår som starter fra og med regnskapsåret 2024 (rapportering i 2025)
  - Store foretak av allmenn interesse med flere enn 500 ansatte
- Regnskapsår som starter fra og med regnskapsåret 2025 (rapportering i 2026)
  - Alle store foretak – både noterte og unoterte
- Regnskapsår som starter fra og med regnskapsåret 2026 (rapportering i 2027)
  - Små og mellomstore noterte foretak, avgrenset til regulert marked i EØS og som ikke er mikroforetak
  - Store foretak som er mindre og ikke-komplekse finansforetak, egenforsikringsforetak (captive) eller egenforsikringsforetak for gjenforsikring

Små og mellomstore noterte foretak kan frem til regnskapsår som starter før 1. januar 2028 likevel velge å ikke ta inn bærekraftsrapportering i årsberetningen, dvs. regnskapsåret 2027 for de som ikke har avvikende regnskapsår. Foretaket skal i så fall gi en kort erklæring i årsberetningen om hvorfor bærekraftsrapportering ikke ble gitt.

Nye krav til bærekraftsrapporteringen

Kravene til innholdet i bærekraftsrapporteringen blir mer detaljerte. De nye lovreglene om bærekraftsrapportering er foreslått tatt inn i et nytt kapittel 2 i regnskapsloven, hvor lovens bestemmelser om årsberetning, bærekraftsrapportering, redegjørelse om foretaksstyring og land-for-land rapportering samles.

Bærekraftsrapporteringen må tas inn i en egen del av foretakets årsberetning. Den skal være tydelig identifiserbar og plasseres i en egen del av årsberetningen.

De overordnede kravene til rapportering vil fremgå av endringene i regnskapsloven og gjennomfører direktivene. I tillegg er det foreslått at de europeiske standardene for bærekraftsrapportering (European Sustainability Reporting Standards, ESRS) skal fastsettes som forskrifter i medhold av regnskapsloven, tilsvarende for finansiell rapportering gjennom internasjonale regnskapsprinsipper (IFRS).

De nye kravene bygger på prinsippet om dobbel vesentlighet. For å kunne vurdere og sammenligne selskaper, trenger finansmarkedsaktører og andre interessenter både informasjon om hvilken påvirkning selskapers virksomhet har på bærekraftsforhold, og hvordan bærekraftsforhold påvirker selskapers mulighet til langsiktig verdiskapning. Rapportering som dekker begge disse perspektivene, oppfyller rapporteringskravene til dobbel vesentlighet.

Den regnskapspliktige skal gi informasjon som er nødvendig for å forstå foretakets innvirkning på bærekraftsforhold, og informasjon som er nødvendig for å forstå hvordan bærekraftsforhold påvirker foretakets utvikling, stilling og resultat på kort, mellom og lang sikt. Bærekraftsrapporteringen skal inneholde informasjon om foretakets egen virksomhet og verdikjede, inkludert foretakets produkter og tjenester, dets forretningsforbindelser og forsyningskjede.

Overordnet skal det gis beskrivelser av:

- foretakets forretningsmodell og strategi
- foretakets egne tidsbestemte mål knyttet til bærekraftsforhold
- rollen til foretakets styrende organer når det gjelder bærekraftsforhold og kompetanse for å ivareta denne rollen
- foretakets retningslinjer knyttet til bærekraftsforhold
- insentivordninger for medlemmer av styrende organer knyttet til bærekraftsforhold
- aktsomhetsvurderinger knyttet til bærekraftsforhold
- de viktigste risikoene for foretaket knyttet til bærekraftsforhold
- indikatorer som er relevante for ovennevnte opplysninger.

Bærekraftsrapportering for foretak fra land utenfor EØS (tredjelandsforetak)

Datterselskap i et konsern hvor konsernspissen er et morselskap som er etablert i et land utenfor EØS, skal publisere en bærekraftsrapport som dekker det konsernet som datterselskapet inngår i. Rapporteringsplikten gjelder datterselskaper som er store foretak eller som er små eller mellomstore noterte foretak, men likevel ikke noterte mikroforetak. Rapporteringsplikten gjelder bare hvis konsernet som datterselskapet inngår i, har hatt salgsinntekter på over 150 millioner euro innenfor EØS i hvert av de siste to regnskapsårene.

Norske filialer av foretak som er etablert i et land utenfor EØS skal publisere en bærekraftsrapport som dekker konsernet som filialen er en del av hvis filialen hadde salgsinntekter tilsvarende 40 millioner euro eller mer i det foregående regnskapsåret. Hvis foretaket som filialen er en del av ikke inngår i et konsern, skal bærekraftsrapporten dekke dette tredjelandsforetaket. Rapporteringsplikten gjelder bare hvis foretaket som filialen er en del av

- har en selskapsform som tilsvarer aksjeselskap eller allmennaksjeselskap,
- enten er et tredjelandsforetak som ikke inngår i et konsern eller inngår i et konsern hvor konsernspissen er et morselskap som er etablert i et land utenfor EØS. Vilåret er avgrenset slik at det ikke pålegges egen rapporteringsplikt for filialer som er del av et foretak eller et konsern som har en slik tilknytning til EØS at foretaket eller et morselskap skal utarbeide bærekraftsrapportering hvor filialen inngår i samsvar med CSRD.
- inngår i et konsern som har hatt salgsinntekter på over 150 millioner euro innenfor EØS i hvert av de siste to regnskapsårene, eller tredjelandsforetaket selv har hatt slike salgsinntekter.

Plikten for bærekraftsrapportering for utenlandske foretak (utenfor EØS) gjelder for regnskapsår som starter fra og med 1. januar 2026 (med rapportering i 2027).

Forenklede rapporteringskrav

Det skal innføres forenklede standarder om bærekraftsrapportering. Disse er under utarbeidelse av EU. NOU 2023:15 spesifiserer forenklede rapporteringskrav for små og mellomstore foretak og for mindre og ikke-komplekse finansforetak (jf. finansforetaksloven § 1-5 ellevte ledd), egenforsikringsforetak og egenforsikringsforetak for gjenforsikring.

Krav til elektronisk rapporteringsformat

I tråd med direktivet er det forslått at informasjonen skal utarbeides på et felles europeisk elektronisk rapporteringsformat, som bygger videre på det rapporteringsformatet som er innført for den finansielle rapporteringen (*European Single Electronic Format, ESEF*). Utvalget har foreslått hjemmel for Finansdepartementet til å fastsette forskrift om hvilket rapporteringsformat som skal benyttes. Utvalget foreslår å benytte medlemsstatsoppsjonen om å stille krav om at foretak som er underlagt plikt til bærekraftsrapportering, skal gjøre årsberetningen gratis tilgjengelig på foretakets nettside.

Ekstern bekreftelse av bærekraftsrapporteringen

CSRD innfører krav om at bærekraftsrapporteringen skal attesteres. Det er foreslått at følgende skal kunne attestere rapporten:

- foretakets valgte revisor
- en annen revisor som velges for å attestere bærekraftsrapporteringen
- en valgt alternativ tilbyder av attestasjonstjenester (Independent Assurance Service Provider, IASP)

De nye reglene i CSRD krever at revisor, eller en alternativ tilbyder av attestasjonstjenester, skal avgi en attestasjonsuttalelse om bærekraftsrapporteringen. I første omgang skal rapporteringen attesteres med moderat sikkerhet inntil EU-kommisjonen har vedtatt standarder for attestasjon av bærekraftsrapportering med betryggende sikkerhet, senest i 2028.

Omfattende reguleringer av revisorer og IASP-er

Kravene som stilles til revisor ved revisjon av årsregnskap skal gjelde tilsvarende ved attestasjon av bærekraftsrapportering. Det betyr at kravene til utførelse av oppdrag, uavhengighet og konfidensialitet, kvalitetsstyring, kvalifikasjonskrav, valg og avsetting av revisor og revisorregisteret gjelder på samme måte. Når det gjelder godkjenning av bærekraftsrevisorer er det forutsatt at revisorutdanningen tilpasses nye kunnskapskrav som er nødvendige for å kunne attestere bærekraftsrapportering. For å få godkjenning som bærekraftsrevisor må revisor dokumentere minst åtte måneder praktisk opplæring innenfor attestasjon av bærekraftsrapportering eller andre bærekraftsrelaterte tjenester. Praksistiden kan inngå i kravet til tre års praktisk opplæring.

Som overgangsregler for godkjente revisorer foreslår utvalget at statsautoriserte revisorer som er godkjent før 1. januar 2024 og personer som 1. januar 2024 hadde påbegynt praktisk opplæring og som får godkjenning som statsautorisert revisor før 1. januar 2026, gis tilleggsgodkjenning som bærekraftsrevisor på grunnlag av egne krav til opplæring. Utvalget foreslår at Finanstilsynet gir tilleggsgodkjenning som bærekraftsrevisor til statsautorisert revisor som i løpet av de siste fem årene har gjennomført minst 40 timer relevant strukturert opplæring som til sammen dekker fagtemaene som er nevnt i revisjonsdirektivet artikkel 8 nytt nr. 3. Både deltakelse og undervisning på slik opplæring skal regnes med. Det foreslås også dokumentasjonskrav i samsvar med det som gjelder for etterutdanning.

Kravene til attestasjonsprosessen og til IASPer vil være de samme som for revisorer som attesterer bærekraftsrapportering med enkelte tilpasninger, særlig knyttet til kvalifikasjonskrav. Et viktig premiss i utvalgets vurdering av om det bør åpnes for andre tilbydere av attestasjonstjenester enn revisorer, er at ordningen som i tilfelle etableres for godkjenning/akkreditering, tilsyn og sanksjoner, er egnet til å sikre samme grad av tillit til attestasjonene som ordningen for godkjenning av og tilsyn med revisorer. Etter utvalgets syn er det sentralt at IASP-er underlegges tilsyn av Finanstilsynet, på samme måte som revisjonsforetak. Utvalget har i sine forslag lagt vekt på å fremme forslag som støtter opp om den norske tilsynsmodellen med et helhetlig tilsyn med aktørene som har konsesjon til å utføre oppgaver i finansmarkedet. Utvalget har også lagt vekt på å foreslå en tilsynsordning som er mest mulig kostnadseffektiv, gitt forutsetningen om at det i tillegg må innføres en

akkrediteringsløsning. Utvalget forutsetter at det etableres rutiner for informasjonsutveksling og samarbeid mellom Finanstilsynet og Norsk akkreditering.

[NOU 2023: 15 - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

[iGAAP in Focus — European sustainability reporting — Worldwide reach of the Corporate Sustainability Reporting Directive – final text published in Official Journal \(iasplus.com\)](#)

Kontakt oss for nærmere informasjon

Guro Magnetun Heimvik
Partner
gmagnetun@deloitte.no
+47 911 99 662

Tove Linn Bjørnå
Director
tbjorna@deloitte.no
+47 416 81 695

Siri-Christine Rosenblad
Director
srosenblad@deloitte.no
+47 971 74 205

Jill Osa-Svanberg
Partner
josa@deloitte.no
+47 480 14 083

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), its global network of member firms, and their related entities (collectively, the “Deloitte organization”). DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) and each of its member firms and related entities are legally separate and independent entities, which cannot obligate or bind each other in respect of third parties. DTTL and each DTTL member firm and related entity is liable only for its own acts and omissions, and not those of each other. DTTL does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no to learn more.

Deloitte Norway conducts business through two legally separate and independent limited liability companies; Deloitte AS, providing audit, consulting, financial advisory and risk management services, and Deloitte Advokatfirma AS, providing tax and legal services.

Deloitte is a leading global provider of audit and assurance, consulting, financial advisory, risk advisory, tax and related services. Our global network of member firms and related entities in more than 150 countries and territories (collectively, the “Deloitte organization”) serves four out of five Fortune Global 500® companies. Learn how Deloitte’s approximately 415,000 people make an impact that matters at www.deloitte.no.